

VPM

beträffande rymdprojektiler över svenskt territorium.

Dec 1946.

I. Spaningarnas uppläggning.

Den 23. maj 1946 gjordes försvarsstaben uppmärksam på förekomsten av sär-
egna ljusfenomen över Sverige, dels genom uppgifter i tidningspressen och dels
genom civila iakttagare, som inrapporterade sina iakttagelser direkt till de mi-
litära myndigheterna. Intill 8/7 hade ett trettiotal rapporter inkommit, däri-
bland även från militärattachén i Finland. Högkvartersorder utgick 12/6 till
samtliga militära förband att insända rapport om gjorda iakttagelser varjämte
order utgick till militärattachéerna i Norge och Danmark att följa verksamheten
inom resp länder.

Ett stort antal iakttagelser gjordes 9/7 (omkring 250 st). Därefter fort-
satte rapporterna att strömma in under juli - september med "toppar" 11/8 och
10/9. Under oktober - november har antalet rapporter betydligt minskat. Sam-
manlagda antalet rapporter intill den 1/12 var 973.

Den 10/7 bildades genom initiativ från försvarsstaben och flygförvaltning-
en en kommitté för handhavande av dessa frågor, bestående av medlemmar ur för-
svarsstaben, flygstaben, marinförvaltningen (KMF), flygförvaltningen (FF), för-
svarets forskningsanstalt (FOA) och försvarsväsendets radioanstalt (FRA). Som
ordförande har överste B. Jacobsson, FF, fungerat. Kommittén har intill 1/12
sammanträtt omkring 15 gånger.

Genom denna kommittés försorg organiserades intensifierad spaning. Inom
Fst insamlades och sammanställdes samtliga rapporter på flyg- och luftförsvars-
avdelningen. Personal utsändes från Fst och FF för kontroll av särskilt beak-
tansvärda rapporters riktighet, varjämte Fst även ledde de särskilda spaningar-
na efter förmodade nedslag, som kommo till utförande med militära förband. Sam-
band upptogs med civila myndigheter bl a tull- och lotsverken samt Stockholms
observatorium. I samband med kommunicé 10/7 uppmanades allmänheten att till
Fst/L insända rapport om gjorda iakttagelser.

Genom FV försorg igångsattes 24/7 ekoradiospäning med ERstn typ III b,
dels flottiljernas ordinarie stationer, dels vissa transportabla sådana. Spa-
ningen påbörjades med tre stationer, i Stockholms skärgård, varvid även jaktcen-
tral i Stockholm organiserades med reducerad besättning. Under tiden 24/8 -
3/9 hölls en jaktrote i beredskap. 4/9 omgrupperades stationerna till Skåne för
deltagande i flygvapenövningen. Under tiden 9/9 - 18/9 deltog även den i Skåne
organiserade luftbevakningen i spaningarna. Efter materielöversyn påbörjades
ekoradiospäningen åter 6/11, nu med en station vid vardera Gotlands sydspets,
Ölands södra udde och Simrishamn. På grund av personalbrist ha stationerna icke
kunnat vara igång annat än i begränsad utsträckning. Materielen tillåter ej
heller kontinuerlig körning dygnet runt.

Flygspaning har vid flera tillfällen utförts mot södra Östersjön.

Marinen har organiserat en större ekoradiostation på Mälsten med vilken
spaning utförts sedan 15/11. Vissa av marinens mindre fartyg ha spanat i södra
Östersjön.

FRA har haft kontinuerlig spaning med sin normala fasta apparatur. Två
flygplan typ B 3 ha ställts till anstaltens förfogande och försetts med viss